

Внесок Громадської спілки «Полтавське товариство сільського господарства» в безпечне ведення землеробства і охорону природного середовища.

Опара М.М.

Полтавська державна аграрна академія

У вересні 2015 року на державному рівні відбулося святкування 150-річчя Полтавського товариства сільського господарства.

За ініціативи наукової спільноти було запропоновано відновити діяльність Товариства. Ініціативу підтримали і аграрії-практики Полтавщини.

Нині відновлене Товариство працює в якості Громадської спілки «Полтавське товариство сільського господарства», очолюваної Героєм Соціалістичної Праці, Героєм України, засновником ПП «Агроекологія» Шишацького району Полтавської області, патріархом органічного землеробства Семеном Свиридоновичем Антонцем.

Основні напрямки роботи Спілки – це збереження і природне відтворення родючості ґрунтів, роз'яснення важливості роботи на землі у співпраці із природою, усвідомлення того, що, непомірно насичуючи землю синтетичними мінеральними добривами, засобами захисту рослин, ми створюємо умови, що ведуть до деградації ґрунту, роблячи з нього мертвий субстрат, без зворотнього відновлення його агрономічної цінності.

Яскравим прикладом екологізації землеробства є згадане вище приватне підприємство «Агроекологія», де вже сорок років майже на 8 тис. гектарів успішно працює унікальна модель ведення органічного землеробства, суть якої о у максимальному врахуванні у сільськогосподарському виробництві можливостей живої природи. Тут відмовились від глибокої оранки, застосування хімічних засобів захисту рослин, мінеральних добрив.

А результат цього – збагачення ґрунту органічною речовиною, накопичення вологи, оздоровлення навколишнього середовища, одержання екологічно безпечної продукції як основи здоров'я людини.

Природа сама відтворює родючість ґрунту. Якщо ми їй у цьому допомагаємо, то виходимо на такий рівень господарювання, коли земля стає сильнішою, вона самостійно протистоїть водній і вітровій ерозії, утримує більше вологи і дає чудовий урожай – розмірковує Семен Антоненко [1].

За роки діяльності Громадської спілки відбулося багато різнопланових заходів, спрямованих на втілення основних напрямків її роботи.

Проведені круглі столи на актуальні теми сьогодення: «Обіг земель сільськогосподарського призначення: стан та перспективи», «Збережімо землю для нащадків», «Стан бджільництва в Полтавській області та перспективи його розвитку», «Виробляючи якісне молоко, піклуємося про здоров'я людей».

Цікавою була зустріч на засіданні круглого столу в ПП «Агроекологія» з Володимиром Старостишиним по обговоренню його статті «Прошу пробачення в землі, в полів...», опублікованої в журналі «Зерно».

В Центрі органічного землеробства (село Покровське Шишацького району) проведено зустріч аграріїв-виробничників, науковців з учнями-екологами шкіл району з питань збереження землі як основного нашого багатства, родючості ґрунтів, охорони довкілля. Адже учні – це майбутнє нашої держави і від того як виховаємо це покоління, як прищепимо в нього любов до землі, до природи, до селянської праці залежатиме доля і здоров'я людей в майбутньому.

Тут же проведено науково-практичну конференцію, присвячену 170-річчю від дня народження Василя Васильовича Докучаєва – природознавця, основоположника наукового генетичного ґрунтознавства, загальної агрономії, вчення про географічні зони, провісника вчення про біосферу та екологічного напрямку в природознавстві. В конференції взяли участь науковці, практики, керівники сільгосп підприємств, представники екологічних громадських організацій.

З участю вчених Полтавської державної аграрної академії відбулися Моргунівські читання «Вернадськіанська ноосферна революція у розв'язанні екологічних та гуманітарних проблем».

У фаховому журналі «Вісник Полтавської державної аграрної академії» опубліковані статті: «Ізмаїльський О.О. та його діяльність в Полтавському товаристві сільського господарства» та «Пам'яті великого вченого-ґрунтознавця» про всесвітньовідомого вченого В.В.Докучаєва.

А всього за три роки діяльності Спілки в газетах і журналах опубліковано понад 150 статей з різних напрямів роботи, понад 160 публікацій розміщено в Фейсбукі. Всі ці матеріали висвітлювали питання збереження і примноження родючості ґрунтів, нагромадження і збереження вологи в умовах глобального потепління, охорони навколишнього середовища, важливості органічного землеробства, виробництва екологічно безпечної продукції як основи здоров'я людей, збереження села - колиски української нації.

Науковцями-членами Громадської спілки «Полтавське товариство сільського господарства» видані книги: «Система органічного землеробства агроеколога Семена Антонця», в якій детально подаються технологічні прийоми робіт, що застосовуються у виробництві органічної продукції шляхом збереження та відтворення родючості ґрунту, захисту його від ерозії.

Особливості цієї технології полягають в наступному: внесенні достатніх доз органічних добрив, вирощуванні багаторічних бобових трава і сидеральних культур; широкому використанні принципів агрофітоценології; використанні ефекту алелопатії; впровадженні у землеробство принципів полікультури; покритті полів протягом усього вегетаційного періоду рослинами; мілкому

обробітку ґрунту; збиранні більшості культур на зелений корм, силос, сінаж, сіно; використанні для боротьби з бур'янами в посівах просапних культур озимої пшениці як попередника, висіяної після багаторічних бобових трав, зайнятих або сидеральних парів; дотриманні регламентів виконання всіх технологічних заходів у процесі вирощування сільськогосподарських культур; своєчасній обробці рослин мікробіологічними препаратами для зменшення чисельності шкідників, зниженні інтенсивності розвитку захворювань; технології збереження гною, що дає змогу очистити його від насіння бур'янів; використанні ґрунтообробних агрегатів, що відповідають вимогам органічного землеробства щодо якості роботи та знищення бур'янів [2].

В 2017 році побачила світ книга «Органічне землеробство для приватного сектора», до якої увійшли матеріали з вирощування плодовоовочевих культур і ягідників без використання агрохімікатів на дачних і присадибних ділянках на основі використання організаційно-господарських методів, органічних добрив та мікробіологічних препаратів. Викладено досвід приготування настоїв і відварів для захисту рослин від шкідників і хвороб. Узагальнено використання окремих продуктів харчування, що сприяють зменшенню негативного впливу шкідливих речовин на здоров'я людини [3].

Приємною подією було вручення Владикою Філіпом Громадській спілці «Полтавське товариство сільського господарства» Грамоти «У благословення за старанні труди во славу Божу на благо Святої Церкви».

Досвід ведення органічного землеробства набуває поширення. Нині в Полтавській області 14 сільгосппідприємств, що займаються органічним землеробством, 23 підприємства, що виробляють екологічно безпечну продукцію, 26 суб'єктів господарювання сертифіковані на право виробництва і реалізації органічної продукції сільського господарства.

ПП «Агроекологія» налагоджує тісні міжнародні зв'язки. Спеціалісти господарства приймають активну участь у найбільших Європейських виставках, розширюють ринок експортного збуту.

Щорічно в господарстві проходять широкомасштабні міжнародні Дні поля, закладаються полігони сортів озимої пшениці вітчизняної та іноземної селекції.

В Полтаві відкрито два магазини органічної продукції, що виробляється в ПП «Агроекологія».

Свого часу Семен Свиридонович говорив: «Виробництво органічної чистої продукції вимагає нового підходу й нового мислення. Я б сказав, що це праця людини у дружбі з природою і в злагоді з Богом. Адже з такою працею людина стає справжнім землеробом. Вона робить землю. А краще сказати – землетворцем. Тому на землю треба дивитися не просто як на ґрунт, а як на живий організм, живу органічну масу, біоту. Доки суспільство саме цього не усвідомить, ми справу не зрушимо з місця».

Виходячи з цього, робота Громадської спілки «Полтавське товариство сільського господарства» спрямовується на широке висвітлення в засобах масової інформації органічного землеробства, виробництва екологічно безпечної продукції як основи здоров'я людей, доведення до свідомості людей важливості збереження і примноження родючої сили наших ґрунтів, охорони та збереження в чистоті навколишнього середовища.

Список використаних джерел

1. Антоненко Семен Свиридонович: бібліогр. покажч. наук. пр. за 1956-2015 роки / уклад. Писаренко В.М., Антоненко А.С.: наук. ред. Вергунов В.А. – К.: ТОВ «Видавництво «Зерно», 2015. – 446 с: фото. (Серія «Почесні академіки Національної академії аграрних наук України»).
2. Писаренко В.М. Система органічного землеробства агроєколога Семена Антонця / В.М. Писаренко, А.С. Антоненко, Г.В. Лук'яненко, П.В.Писаренко; наук. ред. Писаренко В.М. – П., 2017. – 124 с.
3. Писаренко В.М. Органічне землеробство для приватного сектора / В.М.Писаренко, П.В. Писаренко, С.В. Пономаренко, В.Ф. Шаповал / за ред. В.П. Писаренка. – П., 2017. – 140 с.